

JÄRVA PRAOSTKONNA

AASTARAAMAT

2025



Number 7

VALGUS, MIS SÜTTIB PIMEDUSES

Advendiaeg algab alati pimeduse keskel. Päevad on lühikesed, ööd pikad ja külmad. Kuid just sellesse aega asetub kirikuaasta algus – aeg, mil me süütame esimese küünla, et meenutada: valgus tuleb pimedusse ja pimedus ei suuda seda ära võita. Kui süütame advendiküünla, siis on see rohkem kui ilus komme. See on tunnistus usust, et Jumal ei ole meid unustanud. Tema valgus tuleb ikka ja jälle, ka siis, kui meie oma tuli on kustumas.

Tänane maailm tundub olevat mitmes mõttes varjude all. Sõjad ja konfliktid on jätnud sügavad haavad, inimeste hingel on palju rahunust ja ärevust. Ka meie oma ühiskond on kogenud lõhesid ja vastasseise, mis kipuvad varjutama ühist hoolt ja head tahet. Paljud tunnevad end väsinuna – mitte ainult tööst või ajast, vaid vaimsest koorast, mis tekib siis, kui lootust on raske leida. Just sellisel ajal on advendisõnum eriliselt kõnekas. See tuletab meelde, et meie ei pea ise maailma päästma ega pimedust võitma, vaid me oleme kutsutud seda valgust



vastu võtma, mille Jumal on meile saatnud: “Tõeline valgus, mis valgustab iga inimest, oli maailma tulemas. Aga kõigile, kes tema vastu võtsid, andis ta meelevalla saada Jumala lasteks, neile, kes usuvad tema nimesse (Jh 1:9, 12)

Advent tähendab ootust – mitte tühja või rahutut ootust, vaid usaldavat, vaikset valvelolekut. See on kutse aeglustada, kuulata ja lasta Jumala valgusel valgustada meie hinge varjulisi kohti.

Iga süüdatud küünal advendikuusel kannab endas palvet ja töotust, et maailm ei jää pimedaks. Valgus süttib seal, kus inimene julgeb uskuda, et headus on tugevam kui viha ning armastus püsivam kui hirm. See valgus sünnib sageli vaikselt – mõnes lepitavas sõnas, väikeses naeratuses, abikäes või hetkes, mil me ei tõuka teist endast eemale, vaid astume talle vastu.

Saagu sellel advendiajal meie kodud ja südamed jätkuvalt paigaks, kus armastuse, hoolivuse ja headuse valgus saab põleda ja kasvada – kuni jõulude ööl helendab kogu maailm Valgusest, mis on tulnud, et jääda.

+Urmas Viilma, EELK peapiiskop

EELK Järva praostkond

Pikk 54, 73301 Järva-Jaani, Järvamaa, tel 3863114, jarva@eelk.ee

Praost Katrin-Helena Melder. Abipraost Andres Tšumakov.

Praostkonna sekretär Gerly Algepeus (tel 5811 4034)

Vikaarõpetaja Jaanus Klaas

Arveldusarve: EE201010702003969009

PRAOSTI TERVITUS

Armas Järva praostkonna aastaraamatu lugeja! Rõõm on teid tervitada alanud advendiajal – uue kirikuaasta alguses, mil astume taas lootuse ja valguse poole tee. Advendiküünalde süütamine tuletab meile taas meelde Issanda tulemist ja igaühe süda on kutsutud Teda vastu võtma.

2025. aastal tähistasime Eesti Raamatu Aastat ehk 500 aasta möödumist esimesest eestikeelsest trükisõnast. Kuigi see esimene trükitud eestikeelne missa ehk jumalateenistuse kord ei ole säilinud, kõneleb selle ilmumise ja hävitamise lugu meie rahva vaimse pärandi sügavusest ja suuruselt. Martin Luther on öelnud: „Jumala sõna peab elama inimeste keskel“ – meie oma keeles, meie igapäevases elus. Raamatuaasta tuletab meelde, et emakeelne kirjasõna on kandnud meie rahvast läbi aegade ning vaimuvalgus ei kustu, kui seda talletada, lugeda ja edasi anda.

Advendiaeg on liikumine valguse suunas. Jeesus ütleb: „Ma olen maailma valgus; kes mind järgib, see ei käi



pimeduses, vaid tal on elu valgus.“ Kogu meie igapäevane elu on ju suunatud tegelikult valguse poole.

Võistlustel antakse edasi teatepulka, koolis teadmisi ja perekonnas traditsioone, kirikus anname me edasi valgust – mitte üksnes selleks, et maailm meie ümber muutuks valgemaks, vaid et meie silmad näeksid Kristust, Jumala Poega, kelle sünnilugu igal jõuluõhtul evangeeliumist kuuleme. Kristuses astus Jumal meie keskele ja astub ka täna – vaikselt ja oma tasasel moel hingevalgust tuues. Nii nagu teatepulka tuleb vastu võtta, kanda ja edasi anda, nii on ka Kristuse – maailma valgusega. Kui võtame Ta vastu ja kanname Tema valgust oma südames, siis on meigi elu valguseks. Mida enam seda mõistame ja tõeks elame, seda enam saab meie rahvas osa igavesest vaimuvalgusest.

Soovin teile õnnistatud, rahulikku ja taevasest valgusest kantud advendiaega ja jõulupühi!

Katrin-Helena Melder, assessor, Järva praost

ADVENDI- JA JÕULUTERVITUS JÄRVA PRAOSTKONNA SÕPRUSPRAOSTKONNA DEKAANILT

Jõulud on peagi ukse ees. Nagu igal aastal. Ja ometi pole ükski aasta päris samasugune. Sellel aastal vaatame tänutundega tagasi kaunitele kohtumistele Järva praostkonna ja Hofgeismar-Wolfhageni kiriku-ringkonna vahel. Eriti meelde jääb oli septembrikuine Eesti delegatsiooni külaskäik Põhja-Hessenisse – see tähistas meie ametliku sõprussuhte algust. Meil oli võimalus jagada mõtteid selle üle, kuidas me oma usku Jumalasse ja tema Pojasse Jeesusesse Kristusesse igapäevaelus tõeks elame. Ja just Temast, Jeesusest, räägivadki jõulud. Me tähistame Tema sündi, Tema tulemist meie juurde siia maailma. Jeesus, kellesse me usume ja tunnustame kui „Imetegijat, Vägevat Jumalat, Igavest Isa, Rahuvürsti“ (Js 9:5). Kuid kuidas on lood rahuga maailmas? Me mõtleme Eestimaa peale. Me teame teie maa erilist geopoliitilist asendit. Me tunneme, kui hapraks võib rahu osutuda. Me näeme sõdasid ja konflikte maailmas, usaldamatust rahvaste vahel – aga ka oma kodudes lahkelsid peredes ning tunneme mõnikord rahutust omaenda südames. Just sellisele maailmale ütleb prohvet Jesaja oma sõnad: „Sest meile sünnib laps,



meile antakse poeg, kelle õlgadel on valitsus ja kellele pannakse nimeks Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst. Suur on valitsus ja otsatu on rahu Taaveti aujärjel ja tema kuningriigi üle.“

Sõnum „Rahuvürstist“ saab siin erilise tähenduse. Heebrea sõna shalom tähendab terviklikkust – elu harmooniat Jumala, inimese ja looduga. See rahu ei ole inimeste tegu, vaid Jumala kingitus meile. Rahu ei kasva välja võimust, vaid pühendumisest – mitte valitsemisest, vaid armastusest. Jeesuses Kristuses, Rahuvürstis, saab see jumalik rahu inimeseks ja saab Petlemma öös oma näo. Jeesus seisis nagu ei keegi teine rahu eest – kõiges, mida Ta ütles ja tegi. Sellest tahame meiegi kinni hoida ja Tema eeskujul järgida. Nõnda saab Tema rahu meiegi keskel nähtavaks – seal, kus me teeme Temale ruumi. Siis toob Jeesus rahu meie südamesse, meie suhetesse ja meie maailma.

Nii jääme adventi- ja jõuluajal palves üksteisega ühendusse, saadame südamlikud tervitused Eestisse ja soovime üksteisele: „Rahu ja rõõmu täis jõule!“

Jan Friedrich Eisenberg, Dekan im Ev. Kirchenkreis Hofgeismar Wolfhagen
(Saksa keelest tõlkis Katrin-Helena Melder)

Järva praostkonna aastaraamat 2025

Toimetuse ja korrektuur:

Katrin-Helena Melder,
Andres Tšumakov

Esikaas: Sõpruslepingu sõlmimine Saksamaal

Fotod: Erakogud, koguduste arhiiv

Väljaandja © EELK Järva Praostkond

Sisukord

2 Tervitused
2 Tervitus Saksamaalt
3 Järva praostkonnast
8 Aegviidu kogudus
9 Ambla kogudus
10 Anna kogudus
11 Järva-Jaani kogudus

12 Järva-Madise kogudus
14 Järva-Petri kogudus
14 Koeru kogudus
16 Käru kogudus
16 Paide kogudus
18 Tapa kogudus
19 Türi kogudus
20 Vahastu kogudus

Järva praostkonna olulisemad sündmused 2025. aastal

AMETISSE SEADMINE TAPA JAKOBI KIRIKUS

Pühapäeval, 26. jaanuaril seadis piiskopkonna piiskop Ove Sander pidulikult jumalateenistusel diakon Vesse Seppeli Tapa Jakobi koguduse diakoni ametisse.

Piiskoppi assisteerisid Järva praostkonna praost, assessor Katrin-Helena Melder, Tapa koguduse hooldajaõpetaja Jane Vain ning Harju-Jaani koguduse õpetaja Jaan Nuga. Seni diakonina Harju-Jaani koguduses teeninud Vesse Seppel alustas koguduses ametlikult tööd 1. veebruarist. Koguduse hooldajaõpetajana jätkab Jane Vain.

Oma jutluses pühapäeva evangeeliumile tuginedes rõhutas diakon Vesse, et mitte meie usk ei ole see, mis hinged päästab, vaid Jumala arm ja evangeelium, mida me usu kaudu saame vastu võtta. Samuti pani vaimulik kogudusele südamele, et oma usul ei tohi muutuda liialt enesekindlaks: kõiges tuleb loota Jumala peale, kes annab meile usu.

Piiskop Ove oli oma kõne aluseks valinud lõigu evangeeliumist Matteuse järgi, kus Jeesus kutsub esimesed jüngrid ja teeb neist inimestepüüdjad. „Nagu kaluritöö, nii on ka kiriku töö, mille keskmeks on inimeste „püüdmine“ Jumala igavesse Kuningriiki, suur töö ja pingutus,“ sõnas



Diakon Vesse Seppeli ametisseõnistamine ERAKOGU

ta ja tões: "Vajame selleks teadmisi ja oskusi, mida tuleb igal päeval täiendada. Samuti on oluline "püügivahendite" mitmekesisus ning selle päris oma tee leidmine inimeste Kristuse juurde juhatamisel. Nagu kalamees, vajab ka Kristuse kaastööline eelkõige kannatlikku meelt oma töös. Üle kõige on loomulikult armastus."

SUURE REEDE OIKUMEENILINE PALVERÄNNAK

Suure Reede Ristitee palverännak toimus 18. aprillil Tapa. Palverännaku valmistasid ette ja korraldasid Tapa Jakobi kogudus, diakon Vesse Seppel ja õpetaja Jane Vain.



Suure Reede ristitee palverännak KATRIN-HELENA MELDER

Alustasime ühist teekonda Tapa Jakobi kirikust, peatusime Tapa vana palvemaja asukohal, Tapa Metodisti kirikus, Tapa Keskväljakul ning jõudsime taas tagasi kirikusse. Organist Evely Traublum-Rambi eestvedamisel laulsime teekonnal Taizé laule. Mõtisklused ja palved pärinesid peapiiskop Urmas Viilma raamatust "Meie Issanda Jeesuse Kristuse ristitee", tekste lugesid meie koguduste vaimulikud ja ilmikud.

ÜLESTÕUSMISPÜHA KOOSVIIBIMINE

Traditsiooniline praostkonna koguduste vaimulike, organistide juhatusesimeeste/liikmete ja esindajate 2. ülestõusmispüha koosviibimine Järva-Jaani pastoraadis toimus 21. aprillil.



Ülestõusmispüha õhtusöök GERLY ALGPEUS

Sel korral rõõmustas meid vaimuliku koorilauluga Paide koguduse ansambel Decorus Musicus, dirigent Janika

Oja juhatusel, lauakõne pidas Järva-Madise koguduse õpetaja Jane Vain, Eesti Raamatu Aastale pühendatud viktorini viis läbi Koeru koguduse õpetaja Kristi Sääsk, õhtusöögi valmistasid Anneli Linde ja Riina Seire. Rõõmsas koosolemises saime üksteisega tuttavaks ja ülestõusmispühadele kohaselt koksime pühademune. Kõige kõvem muna kuulus seekord Eimar Veldrele. Annetusi praostkonna muusikatöö heaks kogunes 302.- eurot, südamlük tãnu kõigile!

LAULUPÄEV

Emadepäeva eel, 10. mail toimus EELK Järva-Jaani Ristija Johannese kirikus järjekordne Järva praostkonna laulupäev. Kuulda sai nii koori-, ansambli- ja soololaulu kui ka puhkpilli-, viuli- ning orelimuusikat. Kirik oli proovideks avatud juba hommikul vara.

Nagu maakirikutes ikka, on ka Järva-Jaani kirikus veel üsna külm. Aga proovide vahel ja järel sai sooja pastoraadis puhata, keha kinnitada ning juttu puhuda. Suur tãnu lahketele perenaistele.



Laulupäeva lauljad KATRIN-HELENA MELDER

Kontsert algas kell kaks pärastlõunal. Avasõnad ütles Järva praost Katrin-Helena Melder ning seejärel tervitasid laulupäevalisi abipraost Andres Tšumakov ning Järva vallavanem Toomas Tammik. Nii algus- kui lõpukoraali saatsid organist Ago Tint ja puhkpilliansambel Teet Tihvani juhatusel. Kontserdi teadustajaks oli Koeru Maarja-Magdaleena koguduse õpetaja Kristi Sääsk, kes muusikapaladele lisaks luges veel hingekosutavat eesti luulet. Seekordsel laulupäeval oli esinejaid arvuliselt vähe, küll aga oli kontsert ise imearmas ning väga vaheldusrikas. Kohale tulid ning oma andeid jagasid Ambla koguduse segansambel Ave Prints juhatamisel, Anna koguduse segansambel Siret Heinaste juhatamisel, Järva-Jaani puhkpilliansambel Teet Tihvani juhatamisel, Järva-Jaani segakoor Heli Kargu juhatamisel, Järva-Petri koguduse naisansambel Petra Siret Heinaste juhatamisel, Koeru koguduse ansambel Madli Anne Pindre juhatamisel. Solistidena astusid üles Annela Tammiste (laul), Tarmo Selter (laul), Eva Arusalu (viul), Ave Prints (orel, laul). Nagu kombeks on saanud, laulsid kõik kollektiivid ka ühendkoorina, mida juhatas Tapa koguduse organist-koorijuht Evely Traublum-Rambi. Kontsert oli igati nauditav ning vähem tähtis ei olnud tõik, et saime jälle kokku tulla ning ühiselt midagi ilusat luua. Kui lõpupalve loetud, õnnistus jagatud, sai rahuga südames koduteele asuda.

Ave Prints, Järva praostkonna muusikasekretär

SÕPRUSPRAOSTKOND

Meie praostkonna delegatsioon külastas 25.–29. septembril kirikuringkonda Hofgeismar-Wolfhagenis Hesse-nis Saksamaal. Sõprussuhted said alguse 2023. aasta alguses ja viimase kolme aasta jooksul on toimunud kolm vastastikust külaskäiku ning mitmeid Zoomi-kohtumisi. Delegatsiooni kuulusid sel korral praost Katrin-Helena Melder, abipraost Andres Tšumakov, koguduste õpetajad Kristi Sääsk ja Jane Vain, Paide koguduse ansambel Decorus Musicus ning koguduste liikmed, kes on aidanud külalisi vastu võtta.



Sõpruslepingu sõlmimine Saksamaal

ERAKOGU

Reisi päevakava oli väga tihe ja mitmekesine. Tutvusime Kasselis Sepulkralkulturmuseumi kogude ja näitustega, külastasime eakatekodu Naumburgis ja diakooniatöö keskust Hofgeismaris (Diakonisches Werk Hofgeismar) ning tutvusime toidupanga (Tafel) igapäevatööga. Decorus Musicus andis kontserdi Naumburgi kirikus ning teenis kaasa ühisel jumalateenistusel Hauedas. Osalesime gospeljumalateenistusel Zierenbergi kirikus, pidasime ühiseid palvusi, jalutusime kaunis looduses, päkapikumsas ja Dörnbergil. Meid võtsid vastu mõlema linna meierid. Ööbisime külalislahketes kodudes, nii saime praktiseerida saksa ja inglise keele oskust. Need kohtumised muutsid sõprussuhted inimeste vahel veelgi lähedasemaks.

Seekordne külaskäik oli aga eriline, sest 26. septembril toimunud sinodil allkirjastasid koostöölepingu dekaan Jan Friedrich Eisenberg ja praost Katrin-Helena Melder. Lepingus on sõnastatud ettevõtmised, millele tahame eelseisva viie aasta jooksul keskenduda. Nendeks on reeglipärased kohtumised Zoomis, vastastikune vaimulik toetamine, teoloogilised arutelud ja piiblitunnid, üksteise eest palvetamine, kord aastas ühise jumalateenistuse ettevalmistamine ja läbiviimine oma kogudustes, üksteise külastamine, muusikaline koostöö ning ka majanduslik toetamine. Ühist rõõmu lepingu allkirjastamise üle väljendati kestva aplausiga.

Koostöölepingu juhtsal Piiblist on: *Olge ikka rõõmsad Issandas! Taas ma ütlen: Olge rõõmsad! Teie leebus saagu teatavaks kõigile inimestele. Issand on ligidall! Ärge muretsege ühtigi, vaid teie vajadused saagu kõiges Jumalale teatavaks tänuütlemisega palumises ja anumises. Ja Jumala rahu, mis on ülem kui kogu mõistmine, hoiab teie südamed ja mõtted Kristuses Jeesuses.* (Fl 4:4–7) Meie sõprus Hofgeismar-Wolfhageni kirikuringkonnaga kinnitab, et Jumala töö ei tunne riigipiire. Seal, kus inimesed kohtuvad, üksteist

kuulavad ja üheskoos palvetavad, sünnib tõeline osadus, mis on õnnistuseks meile kõigile. Just selles osaduses peituvad nii usk, lootus ja armastus, mis ei hävi ka keerulistel aegadel. Rahu ja rõõm Kristuses ühendavad meid.

JÄRVA VALLA KIRIKUTE PÄEVAD

Juulikuu teisel nädalavahetusel, 12. ja 13. juulil avasid meie praostkonna viis Järva valla pühakoda oma ukse, et võõrustada Järva valla kirikute päevi. Kahepäevane tihe ja mitmekesine kava pakkus kontserte, loenguid, ekskursioone ja vaimulikke talitusi Järva-Jaani, Ambla, Järva-Peetri, Järva-Madise ja Koeru kirikutes. Muusikasõbrad said kuulata mitmete tuntud esinejate kontserte. Laupäeval astusid üles Marek Sadam ja Tõnu Laikre Järva-Madise kirikus, Tihvan Big Band koos solist Sabine Kraisiga Amblas, Ott Leppland Järva-Jaani kirikus ning päeva lõpetas Järva-Peetri kirikus Eesti Rahvusmeeskoor. Koeru kirikus andis kontserdi Valter Soosalu. Lisaks toimus Järva-Peetris orelipooltund organist Tuuliki Jürjoga ning Järva-Jaanis kontsert Alina Sakalousskaya (mandoliin) ja Kadri Ploompuu (orel).



Järva valla kirikute päeval osalejad

KATRIN-HELENA MELDER

Lisaks kontsertidele oli kavas ka traditsioonilised jumalateenistused, mis toimusid pühapäeva ennelõunal kõikides kirikus. Erilise sündmusena õnnistati laupäeval Amblas sisse ajaloolise Ambla laulukoori lipu koopia. Ajaloo- ja kultuurihuvilistele pakkusid mõtteainet nimekad lektorid: Rein Veidemann kõneles raamatutest kui kultuuri tellingutest, Urmas Nõmmik piibli tõlkimisest, Tiina-Mali Kreem kunstnik Eduard von Gebhardti loomingust ning Jaanus Tammiste kalmistukultuurist.

Kavas oli ka mitmeid ainulaadseid tegevusi. Järva-Jaani kirikus oli üleval näitus kunstnik Eduard von Gebhardti originaalmaalidest ja toimus kirikaeda tutvustav ekskursioon. Ambla kirikus sai osaleda klaasvitraaži töötoas, kus inglise meisterdajate käe all sai ise kätt proovida. Erilise elamusena toimus laupäeva õhtul päikeseloojangu palveränd Kodru rabas koos Jane Vainuga. Kõikides kirikutes olid avatud näitused ja kohvikud ning soovijad said külastada ka kirikutorne.

PRAOSTKONNA REIS

Praostkonna suvine reis viis meid seekord 16. juulil Viljandimaale, kus teejuhiks ning giidiks oli praost Hedi Vilumaa. Esimeseks peatuspaigaks oli Suure-Jaani

kirik, kus käimas hetkel suured restaureerimistööd, saime jalutada kiriku kõrval asuval kalmistul, kuhu on maetud nii kunstnik Johan Köler ja kuhu jääb ka heliloojate Kappide perekonna hauaplats. Saime külastada ka Kappide majamuuseumi Suure-Jaanis. Pärast ühist lõunasööki võtsime tee ette Kõpu kirikusse, mis on Viljandi praosti kodukirikuks, kus äsja on lõppenud siseremont ja kirik ning seda ümbritsev park on väga heas korras, külastasime kellatorni ja kiriku lael asuvat muuseumi osa.



Praostkonna suvisel reisil osalejad Kõpus

ERAKOGU

Seejärel asusime teele ja peatusime Karksi Peetri omäolises viltuse torniga kirikus ning jalutasime Karksi lossi varemetes ning astusime sisse ka kogudusemajja. Päev lõppes Paistu kirikus, kus võttis meid vastu koguduse hooldajaõpetaja Allan Kährik ja juhatuses esinaine. Kogu reispäeva jooksul saime kogeda külalislahkust ning meeldivat seltskonda ja huvitavaid lugusid külastatud paikadest. Südamlik tänu Hedi Vilumaale küllakutse ja hoole, ühise teekonna eest ning õpetaja Tõnu Linnasmäele reisi taaskord organiseerimast!

KONVERENTSID



Praostkonna konverents Paide kirikus KATRIN-HELENA MELDER

Aasta esimene praostkonna konverents toimus 12. veebruaril Paide Püha Risti kirikus. Armulauaga avajumala-

teenistusel jutlustas Türi koguduse õpetaja Jaanus Noormägi ja liturgina teenis praost Katrin-Helena Melder. Sellel konverentsil pöörasime oma peatähelepanu looduhoiule meie kirikus. Piiblitunni teemal "Kas loodu on püha?" pidas Koeru koguduse õpetaja Kristi Sääsk. Ettekanne teemal "Loodu(s)t hoidev kirik" pidas Kliimaministeeriumi ringmajanduse osakonna juhataja Peep Siim. Ettekanne andsid ka praktilisi nõuandeid, kuidas looduhoiu teemaga oma koguduses edasi tegeleda.

Aastalõpu konverents toimus 20. novembril samuti Paide Püha Risti kirikus. Konverentsi keskmes oli üheskoos organistide ja vaimulikega ühtlustatud jumalateenistuse korra õppimine. Nimelt alates 1. adventist hakkab kõikides kogudustes kehtima ühtlustatud liturgiline kord, millega tuleb harjuda ja mida peavad harjutama ka jumalateenistustel osalejad. Juhendamas oli meid jumalateenistustelu ja kirikumuusika komisjoni esindaja Mart Jaanson.

SINOD

14. mail toimus Järva praostkonna sinod. Päev algas jumalateenistusega Paide kirikus, mille järel suunduti koosolekule Paide raekotta.

Sinodikoosoleku päevakorra avas praost Katrin-Helena Melder. Järva praostkonna 2024. aasta tegevusaruande illustreerimiseks oli ta loonud piltidega täidetud slaidiesitluse. Ettekanne kajastas nii koguduste suuri kui ka väikseid rõõme.

„Koeru sai oma Jeesuse tagasi!“ rõõmustas praost. Koeru Maarja-Magdaleena kirik sai tõepoolest tagasi oma krutsifiksi, mis on loodud Eesti barokiajastu kuulsaima meistri Christian Ackermanni poolt. 2018. aastal kaardistasid Eesti Kunstiakadeemia üliõpilased ja professor Hilka Hiiop saksa päritolu puunikerdaja teoseid, mistõttu viidi ka see krutsifiks toona puhastus- ja taastustöödeks Tallinna.



Praostkonna sinod Paide kirikus

GERLY ALGPEUS

Vändra vaibatehas OÜ Valley kinkis mullu detsembris Kärü kirikule uued käsitööna kunstniku kavandi järgi valmistatud vaibad. Sama tehase käsitöövaibad on jõudnud ka Eesti presidendi vastuvõtule, samuti nii Tina Turneri kui ka president Macroni ruumidesse. Praost Melder nimetas seda lausa kuninglikuks kingituseks.

Paide Püha Risti kogudusel on olnud rohkelt ettevõtmisi, millest saab esile tuua Arvo Pärile pühendatud näitust ja tema sünnipäevanädala üritusi. Huvilistel oli võimalik kuulata harivat loengut Mart Jaansonilt ning maestro

sünnipäeval laulis kirikus ansambel Vox Clamantis Jaan-Eik Tulve juhendamisel.

Kui päevakord jõudis 2024. aasta eelarve täitmiseni, sai kuulda praosti üllatunud rõõmuhoiset: „Kõik meie arvud on tõusnud!“ Praostkonna statistilised näitajad on tõesti üle aastate pöördunud tõusuteele. Melder avaldas südamlikku tänu kogudustele koostöö eest. Ka piiskop Ove Sander tõi välja, et kuigi üldise statistika andmed EELKs langevad, tänab ta Jumalat, et ühel praostkonnal nii hästi läheb.

Praost andis eelarve täitmise aruande juures teada, et nende sõpruspraostkonna külalised tegid eelmisel aastal üllatusliku korjanduse ning ka käesoleval aastal on mitmed eraisikud Saksamaalt toetanud praostkonna muusikatööd, mis tähendab, et praostkonna laulupäeva korraldamiseks on samuti vahendid olemas.

Pärast 2024. a eelarve täitmise ja 2025. a eelarve kinnitamist võttis sõna muinsuskaitseameti nõunik Madis Mikkor, kes tegi ülevaate toimunud hooldustöödest ning andis kogudustele soovitusi edaspidiseks. Ta julgustas kogudusi tegema koostööd erinevates haldusküsimustes, nt ühise tõstuki kasutamine. Samuti kutsus ta üles remonditöid rohkem ise tegema, millest tuleb lihtsalt teada anda.

Seejärel sai sõna piiskop Ove Sander, kes rääkis peamiselt kolmel teemal. Esmalt kõneles ta piiskopkondi puudutavatel teemadel. Teiseks andis ülevaate aruandlusest, mille kirikuõpetajad piiskopile esitavad, ja sellele järgneva isikliku vestluse taustast. Viimaks rääkis ta lähemalt ka diasporaast ehk Välis-Eesti kiriku teenimisest.

„Kutsuge mind konfirmeerima!“ innustas piiskop Sander kirikuõpetajaid, millele järgnes muhe ülestunnistus esimestest vabadest aegadest alles septembris. Ta sõnas, et piiskopkond püüab ühendada praostkondi ja kogudusi, misjuures ta oma tööstiili peab pigem ennetavaks. Ühe infopunktina andis piiskop ka teada, et plaanis on luua piiskopkonna oma Piibel, milleks leitakse vajalikud sponсорid.

Sõnavõtu järel tekkisid auditooriumis küsimused esmalt seoses uue liturgiakorraga ning noortekoguga. Tugev murekoht tuli esile ka sõjalise olukorra kriisikava loomise valguses. Kuna enamik pastoreid on mehed, tunti muret tõsiasja üle, et sõja olukorras kõik alla 60-aastased mehed mobiliseeritakse. Kuigi piiskop nõustus probleemkohta kriitilisusega, ei ole tänasel päeval veel sellele küsimusele lahendust.

Piiskopi sõnavõttule järgnes lõuna, millele pani punkti sõjalise õppuse Siil raames testitud sireeniheli. Päevakord jätkus korraliste valimistega. Kirikukogu saadikuteks valis sinod abipraost Andres Tšumakovi ning Tene Metsma ja Eimar Veldre. Piiskopkonna nõukogu liikmeks sai Tene Metsma. Mõlemasse kiriku juhtimisorganisises kuulub ameti poolest ka praost Melder.

Valimisprotsessi vahepeal võttis veelkord sõna praost, kes rääkis lähemalt 2025.–2030. aasta koostöölepingust, mis allkirjastatakse septembris Hofgeismar-Wolfhageni sõpruspraostkonnaga. Praost Melder sõnas, et iga aasta võiks toimuda praostkondadel ühine kohtumine kas siin või Saksamaal, et sõprusuhte säiliks.

Pärast valimistulemusi võttis sõna ajalehe Eesti Kirik reporter Sippie Guth, kes tutvustas ajalehte lähemalt ja kutsus kogudusi üles kaastöödele ning julgelt jagama ideid ja vihjeid artikliteks.

Sügisel toimuvast festivalist „Lootuse aeg“ rääkis lähemalt Samuel Reinaru. Festivali raames pakutakse kirikuõpetajatele ja kogudustele võimalust läbida tasuta „Kristliku elu ja tunnistuse“ kursus, mis õpetab kristlasi rääkima oma usust praktilisel viisil. Seda kursust tutvustas lähemalt Oiva Hujanen.

Hujanen rõhutas, et on oluline, kuidas kristlased oma usust räägivad. Kui inimesi kogudusse kutsuda, ei tule nad mitte õpetuse, vaid sõprade ja sakramentide pärast, st inimene leiab kogudusest eest armastuse. Hujanen lisas lõpetuseks: „Ükski vaimulik ei suuda ükski jalgpalli mängida.“

Festivali ja kursuse osas oli tunda ruumis skeptilisust, kuid ka praost Melder lisas, et selle ettevõtmise viljad ei sünni üleöö, vaid see on mõtteviisi muutus. Jõudmine mõtteviisini, mis tähendab koosmõtlemist ja -hingamist.

Sippie Guth

Artikkel ilmus ajalehes „Eesti Kirik“ nr 22, 04.06.2025

PIISKOPKONNA SINOD

30. oktoobril toimus Tallinna Toomkoolis Tallinna peapiiskopkonna ja Põhja-Eesti piiskopkonna ühissinod, kus osalesid piiskoppide kutsel vaimulikud ja sinodisaadikud Tallinna, Ida-Harju, Järva, Lääne-Harju ja Viru praostkondadest, enam kui 150 delegaati. Aastakoosoleku fookuses olid arutelud Piibli autoriteedi, luterliku identiteedi ja jumalateenistusliku elu teemadel. Sinodipäev algas Toomkirikus jumalateenistusega, kus teenisid mõlema piiskopkonna juhid ja praostid ning vaimulikud osalesid protsessioonis.



Põhja-Eesti ja Tallinna piiskopkonna sinod Tallinna Toomkirikus
ERIK PEINAR

Sinodipäeva jooksul toimus kaks paneelvestlust. Esimene paneel käsitles Piibli autoriteeti ja tõlgendamist, kus mõtteid vahetasid õp dr Jaan Lahe, õp Andres Tšumakov, Peep Siim ja Kristiina Seppel. Teine paneel oli pühendatud luterlikule identiteedile ja õigeks-mõistuõpetusele, kus osalesid õp Matthias Burghardt, õp praost Tauno Toompuu, Eimar Veldre ja Liina Kilemit. Paneele modereeris ajakirjanik Joonas Hella. Ühtlustatud jumalateenistuse korras, mis hakkab kehtima kogudustes 1. adventist, pidas ettekande peapiiskop Urmas Viilma. Sinodil räägiti ka kaa-sahaarav ja andis palju mõtteainet ning lõi hea õhkkonna kaasa rääkimiseks. Sinodi järel oli võimalus iga praostkonnal arutada oma päevakajalisi küsimusi.

Katrin-Helena Melder, assessor, praost

EELK AEGVIIDU Aleksandri kogudus

Mäe 2, Aegviidu, 74501 Anija vald, Harjumaa,
aegviidu@eelk.ee

Tõnu Linnasmäe - hooldajaõpetaja (tel 5647 1859), tonu.linnasmae@eelk.ee

Tiina Lõugas - juhatuse esimees (tel 528 1628);

Eve Sisask - organist

Jumalateenistus pühapäeviti 14.00 kaks korda kuus

Arveldusarve: EE502200001120197779

AD 2025 Aegviidu koguduses

Aasta algas, nagu kõigil kogudustel, ka meil, koguduse juhtorganite valimise tähe all – 9. veebruaril tuli kokku väga ahtake, kuid südamega asja juures olev täiskogu ja valiti uued nõukogu liikmed. Kui juhatuse jätkab endises koosseisus, siis nõukogu sai juurde ka ühe uue liikme. Uue nõukogu pidulik õnnistamine toimus 1. Ülestõusmis-pühal. Aitäh eelmise koosseisu töötajatele ja jõudu uuele nõukogule ja juhatusele!

Kogudusemajas oleme saanud võõrustada mitmeid külalisi, kes on kaasa toonud vaimutoitu - kevadel käis meil külas ja viis läbi piiblitunni misjonär Liisa Rossi ning sügisel Kai Kanarik rääkimas-arutlemas teemal „Kirik kui kultuuri kandja“. Kohaletulnud on saanud nii kuulata kui kaasa mõelda ning mõtteid vahetada. Juuli lõpus võõrustasime Jaakobi tee palverändureid, jagasime palvehetki ning laulsime koos.

24. augustil tähistasime Aegviidu koguduse iseseisvuse 33. aastapäeva ning külas oli ja teenis kaasa Harju-Jaani kirikuõpetaja ja kaplan Jaan Nuga. Peale jumalateenistust jätkus tänusõnu ja mõttevahetusi ka kogudusemajja ühise laua taha. Pidulikku üritust ja külalisi meenutab ka juures-olev foto.

Meil on mitmeid abilisid, kes oma töö ja tegemistega panustavad, et oleks rohkem ilu meie ümber. Meie kalmistuvaht on hobikorras rajanud kogudusemaja ette lillepeenra ning sinna lisandub pea igal nädalal mõni uus taim või lillesibul. Eks kevadel saame seda täit ilu nautima hakata. Aitäh, Aime!

Veel tegutseb meiekandis lillehaldjas Reet Ranelle OÜ-st – kirikus on alati kaunid lilled ja suurematel pühadel uhked seaded ning kui kirikus oli vaja suurpuhastust teha, oli Reet oma varustusega kohal. Aitäh!

Meie tegemisi on toetamas ja neile kaasa elamas imeline Reet Nelijärvelt – aitäh kõige eest! Temal täitus oktoobris auväärne 85.eluaasta – soovime talle tervist ja õnnistust!

Sügis on olnud koguduses tegus – pikaleveninud remonditööde planeerimine päädis lõpuks lepingu sõlmimise ning pakiliste tööde ettevõtmisega – lapitud sai nii kirikutorn, kus aja ära elanud tõrvapapp auklikuks oli muutunud. Ära sai vahetatud otsapenn, mis oli kohe-kohe alla kukkumas. Parandati ka kiriku tuulekasti ning paigaldati uus vihmaveesüsteem. Paraku rohkemaks hetkel rahalises mõttes jaksu ei ole, aga ootamas on veel käärkambri katusevahetus ja eks ka torn peaks saama uue katte ning risti. Suur aitäh kõigile, kes on andnud oma panuse remonditöödesse ja toetavad ka plaanisolevaid töid!

Meie kirik ei ole suvel üldjuhul avatud, aga kui siiakanti satub teekäijaid või külalisi, siis alati leitakse kontaktid ning saab näidatud nii kirik kui räägitud sinna juurde juttu nii kiriku kui Aegviidu ajaloo kohta ja ei ole selles osas erandiks olnud ka see aasta. Ja alati on rõõm, kui kirikus toimetades satub sinna ka juhuslikke külalisi sisse piiluma – ei ole ju meie kirik siiski seest väga traditsiooniline.

Meie kogudus on küll väike, aga ei anna alla!

Aitäh kõigile kiriku ja koguduse ellu panustajatele!

Tiina Lõugas, Aegviidu koguduse juhatuse esimees



Aegviidu iseseisva koguduse 33. aastapäeva tähistamine

ERAKOGU

EELK AMBLA Maarja kogudus

Valguse tee 2, Ambla, 73502 Järva vald, Järvamaa,
ambla@eelk.ee

Tõnu Linnasmäe - koguduse õpetaja (tel 5647 1859);
Jaak Truu - juhatuse esimees (tel 523 8771); Ave Prints - organist
Jumalateenistus pühapäeviti 12.00
Arveldusarve: EE892200001120132572

Ambla Maarja kogudus 2025

Möödunud kirikuaasta algas Ambla kogudusele pidulikult ja pühalikult. Advendiajal külastas meid piiskop Ove Sander, kes andis üle EELK aukirja pikaajalisele kirikuteenijale Evi Sepp'ale ning õnnistas sisse renoveeritud pastoraadi katuse. Samuti pakkus pühade rõõmu kirikusse näituseks väljapandud miniatuuridest Petlemma jõululugu – seda käisid uudistamas külalised nii lähedalt kui kaugelt.

Raamatuaastale vääriliselt toimus Amblaski mitu teematilist kohtumisõhtut. Kohtumisõhtud on koguduse igakuine traditsioon, mil huvitavad külalised ja teemad rikastavad koguduse liikmete teadmisi ning võimaldab ühist osadust. Aktiivsest koguduseelust annab märku ka lauluansambli regulaarne kooskäimine.

Üheks talviseks oluliseks sündmuseks oli kindlasti koguduse juhtorganite valimised. Uusi liikmeid jagus nii nõukogusse kui juhatusse. Juhatuse esimehena jätkab Jaak Truu, juhatuse liikmeteks on Kaisa Kivila, Kai Kanarik, Toomas Raaper, Meelis Tiigemäe ja kirikuõpetaja Tõnu Linnasmäe.

Suviseks tähtsündmuseks oli juba viiendat korda toimunud Järva valla kirikute päevad, mis töid sadu külalisi 12.-13. juulil Ambla kirikusse ja kalmistule ning Sipelga kalmistule. Kultuuriloolise programmi raames õnnistati sisse Ambla laulukoori 1869. aastast pärit lipu koopia, mille valmistas Kesk-Eesti Käsitööselts Järvamaa muuseumi teadusjuhi Ründo Mültsi initsiatiivil. Samuti meenutasime ka Amblaga seotud helilooja Enn Võrgu loomingut, kelle sünnist möödus 120. aastat. Külalisjutlustajaks käis Rapla koguduse õpetaja Mihkel Kukk, kes viitas kahe koguduse seotusele, sest Enn Võrk oli märkimisväärne isik ühtviisi nii Amblas kui Raplas.



Piiskop Ove Sander, Kai Kanarik ja jõulusõim TÕNU LINNASMÄE

Ristimise läbi liitusid kogudusega kolm inimest. Noorim neist kolme aastane Jonas Leo. Suvine leerikool päädis septembri algul õnnistamisega.

Kahjuks pidime ajast igavikku saatma Ambla koguduse ja kogukonna pikaajase toetaja ja ajaloolise mälu

kandja proua Elle Leesi. Oma kõrgest east hoolimata jõudis ta oma kohaloluga kirikute päevadel veel rõõmustada kõiki ajaloo huvilisi. Jääme teda igatsema!

Kogu aasta vältel on külastanud Ambla kirikut mitmed väliskülalised (sh Isojoki sõpruskogudus) ja grupid (sh Tartu Pauluse kogudus). Ambla oma kultuuririkka ajaloo pakub põnevaid taaskohtumisi nii lahkunute järeltulijatega (nagu perekonnad Hoyningen-Huened, Kurbergid ja Knüpfferid) kui ka ajaloo uurijatega (sh Eesti Ajaloomuuseum).

Töösolevates projektidest olulisim on kabeli katuse renoveerimine, mis tänu Muinsuskaitseameti toetusele saab ilmastikukindlaks ja hoiab hoone tervena. Olulised on olnud ka jooksvad parandustööd kellatornis ja kiviaia juures. Täname kõiki annetajaid, tänu kellele saame ettenägematute tööde korral kiirelt reageerida, et Ambla kirik ja ümbrus oleks heakorrastatud ja hoitud.



Jonas Leo ristimine

ERAKOGU

Kogudus ja kogukond teevad järjepidevat aktiivset koostööd, et väärtustada Ambla kultuurilugu ja -väärtusi. Ühiselt korraldatakse kogukonnaüritusi nagu traditsiooniline Ambla laternamatk 3. advendil ja hoitakse mälestust Vabadussõja mälestussambast.

Kogukondlik koostöö on oluline ka Sipelga kalmistu hooldamisel, kus koostöös MTÜga Pärandihoidja heakorrastatakse unarusse jäänud vana kalmistut ning kus sügisel õnnistasime sisse ka mälestuskoha. Tänu Sirje Kuusiku ja tema pere eestvedamisele on Sipelga kalmistu saanud aasta aastalt korrastatuma, kus silma hakkavad ajaloolised hauatähised ja pärandväärtused. Mälestuskoht on oluline kõigile neile, kes teavad,

et nende esivanemad on maetud Sipelgale, kuid täpne asukoht jääb leidmata.

Suurimad tänusõnad meie koguduse töötajatele: organist Ave Prints, kalmistuvaht Tiina Grünthal, juha-

tuse ja nõukogu liikmed ning loomulikult õpetaja Tõnu Linnasmäe. Igaühe töö, hool ja palve hoiab meid kogudusena ning aitab kasvada.

Kai Kanarik, Juhatuse liige

EELK ANNA kogudus

Anna, 72601 Anna, Paide linn, Järvamaa, anna@eelk.ee

anna.eelk.ee; facebook.com/AnnaKogudus

Kristi Säask - hooldajaõpetaja (tel 520 0353);

Siret Heinaste - juhatuse esimees ja organist (tel 5833 2083)

Jumalateenistus kuu 2. ja 4. pühapäeval 14.00

Arveldusarve: EE711010702000731007

2025. aasta Anna koguduses

2025. aasta nõukogu ja juhatuse valimised tõid muutuse Anna koguduse juhtimisse: juhatuse esimehe ameti võttis Peep Heinastelt enda kanda Siret Heinaste. Peep jätkab siiski kalmistu tegevuse ja remontide korraldamisega. Suure tööpanuse eest tunnustati pikaaegset Anna koguduse juhatuse esimeest lõikustänapühäl Tallinna toomkirikus toimunud tänapalvusel EELK Teeneteristi tunnustusmärgiga.



Eesti Vabariigi aastapäev Anna kirikus

KATRE NUKKA

2025. aastal oli mitu korda põhjust kirikus Eesti rahvuslipu heisata: esmakordselt tulid Paide linna ja Kaitseliidu esindajad Anna kirikusse tähistama nii Tartu rahu 105. aastapäeva kui ka vabariigi aastapäeva. Vabariigi aastapäeva tänapalvus oli päikseline ja rahvarohke, sest teiste hulgas kogunesid jumalateenistusele Purdi külaseltsi poolt korraldatud Kogu Pere Matkast osavõtjad. Võidupühäl jagati Anna kiriku juures aga võidutuld.

Juulikuu lõpul pidasime kuldleeri. Oli rõõm, et 50 aastat tagasi leeris käinutel oli võimalik tulla oma teele tänulikult tagasi vaatama.

Septembri teisel pühapäeval kogunes Anna kirikusse tänulik rahvahulk, et ühiselt tähistada Anna kiriku 245. aastapäeva. Jumalateenistusel teenisid kaasa Annas teeninud vaimulikud ning muusikaga kaunistas teenistust ansambel Naized. Pärast jumalateenistust avasime kiriku kõrval mälestuspingi, mis on tänuks ja mälestuseks kõigile, kes on Anna koguduses läbi aastate teeninud. Pärast õpetaja Kristi Säase öeldud õnnistussõnu oli kõigil võimalus end pingile istuma sättida ning ajaloolisest päevast foto teha.

Septembris algas ka kaua oodatud ja ette valmistatud kiriku torni katte vahetus. Tööd tegi OÜ Majakratt, suurim

osa remondirahast tuli Muinsuskaitseametilt, aga omalt poolt toetas ka Paide linn ning paljud helled annetajad. Nüüd paistab Anna kiriku torni uus, otsekuulidne kate kaugele. Katuse hooldamine jätkub järgmisel aastal viimistluse ja tõrvmisega.



Anna kirik 245, kõigi koguduse teenijate mälestuspigil on Heinastete pere.

KATRE NUKKA



Lea Heinaste 80

LIINA SANDER

Traditsiooniliselt pidasime kirikuümbruse ja kalmistu koristamiseks talgupäevad nii kevadel kui sügisel.

16. oktoobril täitus kauaaegsel koguduse õpetajal Lea Heinastel 80 eluaastat. Ta kutsus ühisele tänujumalateenistusele oma pere, õpingu- ja teenimiskaaslased ning koguduseliikmed. Rõõmsal jumalateenistusel, kus lauluga teenis kaasa ka koguduse ansambel ja Peep Heinaste

trompetil, teenisid piiskopid Ove Sander ja Marko Tiitus, kunagised õpingukaaslased pastoraalseminarist ja Järva praostkonna vaimulikud. Oma jutluses tuletas õp. Lea Heinaste meelde olnud aegu ning meenutas hetki kirikutöös, mis on teda eriti tänulikuks teinud.

Kristi Säask, koguduse hooldajaõpetaja

EELK JÄRVA-JAANI Ristija Johannese kogudus

Pikk 26, Järva-Jaani, 73301 Järva vald, Järvamaa, tel 386 3114, jarva-jaani@eelk.ee
jarva-jaani.eelk.ee, facebook.com/ EELK-Järva-Jaani-Ristija-Johannese-kogudus

Katrin-Helena Melder - koguduse õpetaja (tel 5343 5774);

Priit Seire - juhatuse esimees (tel 503 2024); Ago Tint - organist;

Riina Seire – kassapidaja ja diakooniatöö tegija (tel 517 1217); Anneli Linde - misjonisekretär (tel 527 8567);

Gerly Algeus - koguduse sekretär (tel 5811 4034); Kristi Tarasov - pühapäevakooli õpetaja (tel 515 2685)

Jumalateenistus pühapäeviti 11.00

Arveldusarve: EE191010702010401000

Järva-Jaani koguduse AD 2025

2025. aastasse jagus meie koguduses mitmeid olulisi tähtpäevi, mida me väärikalt tähistasime. Aasta alguses, 9. veebruaril toimus kirikus Järva-Jaanist pärit baltisaksa kunstniku Eduard von Gebhardti (1838-1925) 100. surma-aastapäevale pühendatud jumalateenistus, kus jutlustas peapiiskop Urmas Viilma. Ta meenutas muuhulgas, kuidas Gebhardti motiiv "Kristus ristil" on teda isiklikult saatnud läbi kogu vaimuliku teekonna Pärnu-Jakobi kirikust Tallinna Toomkirikusse ning täna on tema töökabineti seinal Konsistooriumis samadel ainetel loodud Gebhardti teos. Jumalateenistusel mälestasime kunstnikku ja Gebhardti perekonna liikmeid, kes on maetud meie kirikaia kalmistule (isa, ema ja venda).

Pärast jumalateenistust kogunesime pastoraati ühisele koosviibimisele. Siinkohal täname südamest kõiki annetajaid, kes toetasid kunstniku 1923. aastal maalitud autoportree ostmist. Nimelt proua Helga Macki erakogus oli neli Gebhardti teost, mida ta soovis müüa. Tänu annetajatele jõudis tähtpäevaks pastoraati, kaks aastat enne surma maalitud kunstniku autoportree, mille peapiiskop Urmas Viilma õnnistas. Gebhardti elust ja loomingust andis väga sisuka ja slaididega illustreeritud ülevaate kunstiajaloolane Tiina Abel.



Peapiiskop U. Viilma pühitseb maali KATRIN-HELENA MELDER

Meie koguduse jaoks oli tegemist väga tähendusrikka sündmusega, kuna eelmisel aastal käisime külas St Tõnise sõpruskogudusel Saksamaal ning tagasiteel peatusime Düsseldorfis Põhjalkalmistul Gebhardti ja tema abikaasa haua. Järva-Jaani segakoor laulis seal

koorilaulu "Ta lendab mesipuu poole." Teades, kui sageli Gebhardt oma kirjades väljendas igatsust sünnikodu järele, ei osanud meist keegi tol hetkel aimata, et aasta hiljem saame tervitada tema sümbolset koju naasmist autoportree läbi. Jumala teed on ettearvamatud ja imelised.



Vastvalitud nõukogu liikmed

KATRIN-HELENA MELDER

Käesolev aasta oli meie kirikus taas valimiste aasta ning 02. märtsil valis koguduse täiskogu järgmiseks neljaks aastaks ametisse nõukogu, kuhu kuuluvad: Kuno Agan, Gerly Algeus, Ede Bergmann, Marge Kannel, Silva Kärner, Heli Kark, Rein Köster, Anneli Linde, Raimo Linde, Tene Metsma, Martin Müganen, Lia Ojakõiv, Marit Piiraja, Maimu Plinker, Priit Seire, Riina Seire, asemikena Kristi Tarasov, Külliki Tamm. Nõukogu valis omakorda juhatuse ja esimehena jätkab Priit Seire, juhatuse aseesimehena Martin Müganen ning liikmed on Silva Kärner, Marge Kannel. Ameti poolest kuulub nii nõukokku kui ka juhatusse õpetaja Katrin-Helena Melder. Revisjonikomisjon jätkab samas koosseisus: Lia Ojakõiv (esimees), Heli Kark (sekretär), Anneli Linde (liige) ning sinodisaadikud on Priit Seire ja Tene Metsma, asemikud Anneli Linde ja Riina Seire.

06. aprillil õnnistas kirikus nõukogu ametisse piiskop Ove Sander. Tema jutlusest jäid kõlama mõtted: meid on kutsutud Jeesuse eeskujul teenima kõikjal, kus viibime - oma perekonnas, töökohal, ühiskonnas ja seda eelkõige armastuse tegudega; meid on kutsutud Jumalat tänama ja kiitma. Apostel Peetrus kirjutab (1Pt

4:10-11): „Teenigu igaüks teisi selle andega, mille ta on saanud, nagu Jumala mitmesuguse armu head majapidajad. Kui keegi räägib, siis ta rääkigu nagu Jumala sõnul, kui keegi teenib, siis teenigu nagu selle jõuga, mille Jumal annab, nõnda et Jumal saaks kõigiti austust Jeesuse Kristuse kaudu, kelle pärast on kirkus ja võimus igavesest ajast igavesti!“ Õnnistatud teenimist!



Piiskop Ove Sander külas ristimispuhal GERLY ALGPEUS

Sellel aastal möödus 805 aastat Keitise ehk Järva-Jaani esmamainimisest Henriku Liivimaa kroonikas, kus on üles tähendatud Ümera lätlaste preestri ja temaga kaasa tulnud preestri Teoderichi teekond Järvamaale Lõpekunda ja Keitise külla, kus nad toimetasid 1220. aastal püha ristimise talitust. Nii olime selle tähtpäeva puhul 31. augustiks välja kuulutanud ristimispuha, kus seekord ristas piiskop Ove Sander kuus inimest - imikust täiskasvanuteni. Iga ristitu sai lisada täheke oma nime ja ristimise kuupäevaga Koidutähe ehk Kristuse tähe ümber kiriku tahvile eestpalvega, et tõeline koidutäht tõuseks nende südames särava ja eluvalgust näitama. Ristimise armust ei tohiks ilma jääda ükski inimene. Kõigil, kel on see soov südames ja mõtetes, võtke julgust ühendust oma koguduse õpetajaga.

Käesoleval aasta 3.-5. oktoobril võtsime Järva-Jaani segakoori ja koguduse nõukogu liikmetega taas ette ühise reisi ja seekord külastasime Virrati sõpruskogudust Soomes.

Sõprussuhted kahe koguduse vahel sündisid juba enne Eesti iseseisvumise taastamist. Sellesse aega jääb

hulgaliselt ettevõtmisi, millesse üheskoos oleme panustatud: humanitaarabi jagamine, pastoraadi remont, koguduse laste- ja noortetöö. Virrati koguduse noortetöö juht Seija Laaksonen on olnud pikka aega sõprussuhete hoidjaks.



Külas sõpruskogudusel Virratis

GERLY ALGPEUS

Selle aasta reisi eesmärgiks oli sõprussuhete elavdamine, sest vastastikused külastused jäid ära covid perioodil. Järva-Jaani segakoor ja dirigent Heli Kark olid ette valmistanud kontserdi, mis koosnes kolmest osast: rahvalaulud, vaimulikud ja isamaalised laulud. Eesti-keelsete koorilaulude sõnumid kontserdi vaheteksidena tõlkis soome keelde õpetaja Katrin-Helena Melder. Laupäeval, 4. oktoobri õhtul oli Virrati auväärses puukirikus koorimuusika huvilistele ja sõpradele kaunis kontsert. Lühikese reisi kavasse kuulus ka Kulkuri kabeli külastus. Puidust kabeli järve rannale rajas kohalik ettevõtja ja see on avatud kõigile teelistele ja huvilistele. Pühapäeval, 5. oktoobri ühisel jumalateenistusel teenisid õpetajad Jukka Taskinen ja Katrin-Helena Melder ja laulsid Järva-Jaani ja Virrati koguduse segakoorid.

Sõpruskoguduses võeti meid vastu väga suure armastuse ja hoolega, võisime kogeda õnnistust ja rõõmu ühisest osadusest ning sõprusest. Südamlik tänu Pirjo Mettänenile ja kogu korraldustiimile kõige hoole ja armastuse eest!

Katrin-Helena Melder, koguduse õpetaja, praost

EELK JÄRVA-MADISE Püha Matteuse kogudus

Järva-Madise kirikla, 73409 Järva vald, Järvamaa, tel 5807 9317, jarva-madise@eelk.ee

facebook.com/EELK-Järva-Madise-Kogudus

Jane Vain – koguduse õpetaja (tel 5451 6999);

Katrin Neemsalu - juhatuse esimees (tel 5633 1514); Eve Sisask - organist

Jumalateenistus pühapäeviti 11.00

Arveldusarve: EE451010702005325007

„Tammsaare kirik“ ja Järva-Madise kogudus ...

... anno Domini 2025 võivad olla tänulikud Jumalale ning kindlad selles, et Teda võib ja saab usaldada ajas, mis pole lihtne ja väljakutseid on palju. Kiriku ja koguduse tähtsust osana kogukonnast, kultuuri- ja ajaloo osas on raske üle hinnata, kuigi suur osa sellest väärtusest on varjatud, seda ei saa mõõta ega numbritesse panna.

Järva-Madise koguduse toimetused sellel aastal võib kokku võtta sõnadega „Jumala abiga ikka edasi.“ Kiriku ukseid on hoitud avatuna, seda on külastanud koolid, rändurid, teelised, Kukenoosi küüsis Piibe Teatri etenduse „Stahl“ pealtvaatajad, on tulnud eesmärgipäraselt, aga ka lihtsalt kasutatud võimalust astuda sisse avatud pühakotta.

Koguduse elu aastaringi on mahtunud igapäevaste jumalateenistuste kõrval kolmas kirikujooks, Kirikute päevad, mitmed kontserdid, loengud, „Piibel

köögis” külaskäik ja mõtisklusrännakud rabarajal. Kord kuus toimuvad piiblitunnid meelitavad rahvast ka teistest kihelkondadest ja mõned leerilapsed on selgi aastal koguduse juures õppimas.



Järva-Madise kirik

JANE VAIN



Roosna-Alliku pensionärid rabas mõtisklusrännakul

LEELO POLLI

Sammhaaval jätkub koguduse hoole all olevate hoonete kohendamine, ka pastoraat on sel aastal saanud suuremat tähelepanu. Eriline oli saksa sõprade külaskäik, kelle südamesoov oli päris oma kätega midagi ära teha. Need olid väga rõõmsad ja tõised päevad ning tehtust saab osa iga pastoraati sisseastuja. Uuel kalmistul oleva Douglase kabeli uks sai täielikult renoveeritud ja eriline on see, et kogu vajalik rahasumma kogunes ainult eraisikutest annetajatelt lähemalt ja kaugemalt.

Septembri lõpul külastasid Järva-Madise koguduse liikmed Aune ja Pille ning õpetaja Järva praostkonnaga koos Saksamaa Kasseli piirkonna Hofgeismar-Wolfshageni praostkonda. Külaskäigu raames allkirjastati praostkondadevaheline sõprusleping, mille alusel hakkavad toimima sõprus- ja koostöösuhted. Kolm päeva olid täis kohtumisi

inimestega, tutvumisi paikkonna ja kirikutega, ilusaid kontserte ja jumalateenistusi.



Töö- ja puhkelaagri lõuna

JANE VAIN



Kirik enne Marek Sadama kontserti

JANE VAIN

Ikka on nõnda, et üksi ei tee midagi, ikka koos teistega - A.H. Tammsaare Vargamäe muuseum, MTÜ Palveränd, Eesti Jaakobitee Sõprade Selts, Järva vald, Pille Lille Muusikute Fond, Muinsuskaitseamet, OÜ Puidupoisid, OÜ Piit ja Pross, Albu Eakate Ühendus, Roosna-Alliku pensionäride klubi, Sink Sale Proo, Järva praostkond, Põhja-Järva kultuurikeskus, MTÜ Järva-Madise külaselts – head koostööpartnerid ja sõbrad. Ja ikka omad inimesed ka – Meeri, Merike, Meelis, Viktor, Jaan, Kalju, Joel, Malle, Aune, Triin, Hirvo, Helle, Kaja, Küllike, Tõnu, Kaja, Janis, Katrin, Meelis, Kenneth, Sirje, Karin, Veera, Eve, Andrus, Gesine, Tene, Anne, Adelheid, Eimar, Renate, Lisette, Leelo, Jürgen, Kaja, Emil, Kai, Kalev ja vahvad õpilasmalevlased, kes sel aastal nõu ja jõuga abiks ja toeks on olnud. Aitüma!

Jumala abiga edasi, püüdes olla maa soolaks ja maailmale valguseks, rahu ja rõõmuga südames.

Jane Vain, koguduse õpetaja



EELK JÄRVA-PEETRI Püha Peetruse kogudus

Peetri, 73101 Järva vald, Järvamaa, jarva-peetri@eelk.ee

facebook.com/EELK-Järva-Peetri-Kogudus

Katrin-Helena Melder - hooldajaõpetaja (tel 5343 5774); Jaanus Tammiste - diakon (tel 514 1486)

Siiri Tammiste - juhatuse esimees (tel 505 3215); Siret Heinaste - organist

Jumalateenistus kuu 2. ja 4. pühapäeval ja kirikupühadel 10.00

Arveldusarve: EE7810107020007300008

Usk, hool ja kogukond – EELK Järva-Peetri Püha Peetruse koguduse aasta 2025.

Aasta 2025 on olnud EELK Järva-Peetri kogudusele toimekas aeg, täis tegutsemist, usku ja lootust. Meie vana ja väärikas kirik on jätkuvalt paik, kuhu tullakse ühiselt palvetama, laulma ja südamesoojust jagama.

Sel aastal oleme jätkanud regulaarsete jumalateenistustega – kuu teisel ja neljandal pühapäeval ning kirikupühadel. Iga teenistus kannab endas oma nägu: mõtlikum, laulurohkem, südamlikum. Pärast teenistusi jäädakse sageli kirikusse vestlema, sest kogudus on eelkõige inimesed, mitte ainult hoone.

Aasta üheks kaunimaks hetkeks oli pühapäev, 1. juuni, kui kirikus peeti suur ristimispüha. Teenistust juhtis piiskop Ove Sander, ja päev oli täis rõõmu, laulu ning ühist tänu. Kirik täitis rahvaga, valitses pidulik ja südamluk meeleolu, mis tõi kogudusele uut hingamist ja ühtsustunnet.

Järva-Peetri kirik on aasta jooksul olnud koduks mitmetele kaunitele muusikahetkedele. Eriti eredalt jäi meelde 12. juuli, mil Järva valla kirikute päevade raames toimus Eesti Rahvusmeeskoori võimas kontsert. See oli üritusesarja viienda sünnipäeva väärikas pidupäev, mis tõi Järva-Peetri kirikusse publikut üle kogu Järvamaa ja kaugemaltki.

Eesti Rahvusmeeskoori tämbirikas ja sügav kõla täitis kiriku võlvkaared ning viis kuulajad hetkeks argimõtetest eemale. Pidulik ja samas südamluk õhkkond sidus muusika, vaimsuse ja kogukonna ühte tervikusse – just nii, nagu kirik seda sajandite jooksul on teinud.

Kontserdi eel pakkus kirikulistele rõõmustavat sissejuhatust ka organist Tuuliki Jürjo orelipooltund, mis valmistas kuulajaid ette suureks muusikaelamuseks.

Aasta 2025 tähistas koguduse jaoks olulist sammu edasi – nii ütehoidmise kui ka kirikuhoone korrastamise teel.

Meie soov on, et Järva-Peetri kirik jääks elavaks ja avatuks paigaks, kus kõigil on hea olla.

Täname südamest kõiki, kes sel aastal kaasa on löönud – olgu töö, annetus või lihtsalt heade sõnadega. Üheskoos hoolime sellest, mis on meie südamele kallis: usust, kogukonnast ja meie vanast kirikust.

Iga kord, kui kiriku kellad helisevad, on see meeldetuletus: me ei ole üks. Meie usk ja kogukond hoiavad meid koos – nii rõõmsal kui ka raskel hetkel. Jumal annab meile jõudu mitte ainult kirikut ehitada, vaid ka üksteist hoida. Aitäh kõigile, kes on sellel aastal meie kõrval seisnud.



Droonifoto Järva-Peetri kirikust

MADIS ROHTMETS

Annetusi saab teha meie arvelduskontodele (EELK Järva-Peetri Püha Peetruse kogudus)

Swedbank EE732200221020202188 ja

SEB Pank EE781010702000730008

/Koostatud koostöös GPT-5-ga/

Siiri Tammiste, juhatuse esimees

EELK KOERU Maarja-Magdaleena kogudus

Ida 1, Koeru, 73001 Järva vald, Järvamaa, koeru@eelk.ee

https://www.facebook.com/KoeruMaarjaMagdaleena

Kristi Sääsk – koguduse õpetaja (tel 520 0353)

Jan Saar - juhatuse esimees (tel 5341 2628); Anne Pindre - organist

Jumalateenistus pühapäeviti 12.00

Arveldusarve: EE261010702008531005

Koeru Maarja-Magdaleena kirik ja kogudus

Veebruaris toimusid Koerus koguduse juhtorganite valimised, mis tõid koguduse juhtimisse uusi inimesi. Senine juhatuse esimees Eltsa Lõoke andis oma töö üle Jan Saarele. Jõudu ja värskust tooma valiti ka Merle Urbanus koguduse juhatuse liikmena ning Endla Falten nõukogu liikme ning sinodisaadikuna.

Üle paljude aastate pidasime Koerus leeripüha. Leerilapsed kogunesid 2024. aasta novembrist juuni alguseni regulaarselt leeritundidesse, ristimispüha oli ülestõusmispüha ööl ning 1. nelipühadel andsid nad oma leeritootuse. Täiskasvanud koguduseliikmete kõrval võisime rõõmustada ka suve jooksul ristitud lastest ja ka augusti viimasel pühapäeval oma tänu andma tulnud kuldleerilastest.



Lapsed muusikapäeval (01.10) oreliga tutvumas KRISTI SÄÄSK

2025. aastal möödus 125 aastat Koeru kiriku oreli ehitamisest Walkeri orelivabrikus Saksamaal, Ludwigsburgis. Vabriku "oopuste", ehk lõpetatud tööde raamatusse on tehtud sissekanne 900. tellimuse kohta. Märgitud on, et Maarja Magdaleena kiriku jaoks Rakke lähedale Venemaale alustati 18. oktoobril 1899 oreli ehitamist ning transpordiks valmis sai see 30. mail 1900. Kahe manuaali ja pedaalidega oreli hinna sees oli ka transport Saksamaalt Rakke raudteejaama. 1901. aastal jõudis orel Saksamaalt Eestisse ja seati Koeru kirikusse üles, Raha selleks kogus Koeru kihelkonna rahvas.



Endine juhatuse esimees Eltsa Lööke tervitab vastvalitud juhatuse esimeest Jan Saart KRISTI SÄÄSK

Täna seaks päevaks on orel ilma suuremate pausideta kihelkonna rahvast ja külalisi teeninud ning hoolimata east, teatavast väsimusest ja paljudest pisivigadest, kõlab ikkagi soojalt. Soovime juubeliaastal orelit võimalikult

palju poputada ning kutsume kõiki lahkeid inimesi Koeru kogudust oreliremondis toetama. Orelimeister Hardo Kriisa esmasel hinnangul kulub hädavajalike remonditööde tegemiseks 8000-10000 eurot.

Oreli sünnipäeva-aastal on kirikus kõlanud tavalisest rohkem orelimuusikat. Juulis, Järva valla kirikute päevade ajal, andis väikese orelikontserdi Paide koguduse organist Olaf Lääne ning selle muusikapooltunni tegi eriliseks publiku nõudmisel kordamisele tulnud Arvo Pärdi "Ukuaru valss". Rahvusvahelisel muusikapäeval, 1. oktoobril oli kirik täis muusikasõpru ja lapsi-noori nii koolist kui lasteaiast, sest kauni kontserdi andis ja pillide kuningat tutvustas organist Kristel Aer. Eesti Interpreetide Liidu algatus pakkuda muusikapäeval head muusikat kõikjal Eestis, jõudis esmakordselt Koeru kirikusse. Sel aastal on Koerus olnud rohkem kui 10 kontserti ja muusikalist jumala-teenistust.



Kiriku koristamise talgulised kiriku ees KRISTI SÄÄSK

Südasuvel kärgatas üle Koeru üks kõva äikesepauk ning nii mõneski aleviku keskel oleva maja kodumasinad lõpetasid töö. Äike oli löönud kiriku torni. Piksekaitse tegi küll oma töö ja tulekahju ei tekkinud, kuid "välk" hüppas siiski kiriku sees olevatesse elektrijuhtmetesse ja tegi palju pahandust. Viga sai kõik tänapäevasem elektroonika: signalisatsioon, kellade helistamise automaatsüsteem, valgustuse andurid. Kõigi nende vigastuste parandamisega tegeleme nüüd järgemööda.

Kristi Säask, koguduse õpetaja



EELK KÄRU kogudus

Viljandi mnt 6a, Käru, 79201 Türi vald, Järvamaa,
karu@eelk.ee
karukirik.com; facebook.com/pages/Käru-Kirik
Jaanus Noormägi - hooldajaõpetaja (tel 518 9958);
Merje Parts - juhatuse esimees (tel 5858 5958)
Jumalateenistus kuu 2. ja 4. pühapäeval 14.00
Arveldusarve: EE612200001120135016

Käru koguduse elu ja tegevus 2025. aastal

Eelmise aasta lõpus koguduse juhtorganite valimistel toimus põhimõtteline muudatus koguduse asjade ajamisel, kui uus juhatuse valiti vaid kolmeliikmeline. Uuel juhatusel on ees palju tööd, et värskeid mõtteid ellu viia, tõmmata koguduse juurde uusi liikmeid ning tuua kogudusse uut hingamist, olles samal ajal truud oma koguduse traditsioonidele.

Üle paljude aastakümnete külastasid ülestõusmis-pühadel oma perekonna kunagist kodukirikut parun Hoyningen-Huene järeltulijate esindajad.



Camerata Musica Käru kirikus

ERAKOGU

Muidugi oli ka sellel suvel Käru kirik kaasatud Rapla

Kirikumuusika festivalil, 15. juulil esines meie kirikus keelpillikvartett Camerata Musica.

Veel üks tähelepanuväärne sündmus oli Käru koguduse esindajate osalemine Saksamaal praostkonna sõpruslepingu allkirjastamisel. Isiklikud kontaktid ja saadud kogemused on abiks edasise tegevuse plaanimisega.

Üks suuremaid projekte 2025. aastal on olnud ettevalmistustööd kiriku interjööri remondiks. See oli suur töö, mis nõudis palju aega ja tähelepanu, dokumentide ettevalmistamist, vormistamist ja plaanmist. Hetkeks oleme teinud kõik endast oleneva ning ootame ja palume, et Käru kiriku interjööri remondi projekti rahastamiseks antaks „jaa“-sõna Rapla Leaderi meest, mis võimaldaks meie ilusat tillukest kirikut korradada ja uue hingamisega ellu äratada.

Kiriku interjöör ei ole ainult füüsiline ruum, vaid ka koht, kus toimuvad olulised hetked palveks, jumalateenistusteks ja kogukonna koosolekuteks. Seetõttu on koguduse jaoks väga oluline, et need ruumid oleksid hubased, kaunid ja kõikide jaoks avatud.

Niisiis püüame leida uusi ja huvitavaid võimalusi, et inimesi rohkem kaasata ning pakkuda tegevusi, mis võiksid kõnetada ka nooremat põlvkonda. Loodame Jumala abile selles tegevuses, sest see on ju Tema kirik ja Tema töö.

Õnnistussooviga **Merje Parts**, juhatuse esimees

EELK PAIDE Püha Risti kogudus

Väike-Aia 40, 72711 Paide, tel/faks 510 9926, paide@eelk.ee
www.eelk.ee/paide; facebook.com/paidekirik
Andres Tšumakov - koguduse õpetaja (tel 510 9926);
Aivar-Joel Rikk - juhatuse esimees (tel 553 3656)
Tiiu Kiik - organist; Olaf Lääne - organist; Janika Oja - organist-koorijuht
Jumalateenistus pühapäeviti 10.00
Arveldusarve: EE691010702000729006

Paide Püha Risti kirikus ...

... ja koguduses kulges 2025. aasta rahulikus maratoni-jooksmise tempos. Ülemäärast kiirust ei saa endale lubada, sest siis ei jätkuks võhma uute pealetulevate sündmuste tarvis. Mis need sündmused siis olid ja on? Ikka tavapärased jumalateenistused, ametitalitused, aastapäevad, muusikasündmused erinevate kontsertidega, vestlused ja kohtumised erinevate huvitavate inimestega, remondi- ja ehitustööd etc.

Viimasest aastaraamatu ilmumisest on möödunud aasta ja sellesse vahemikku on jäänud 2024/25 kirikuaasta. See algas advendi- ja jõuluaja sündmustega, kus kirikus peaaegu igapäevaselt toimusid Paide linna oma koolide ja ka külalisesinejate kontserdid. Uus astronoomiline aasta algas ehk mõnevõrra rahulikumalt, kuid siiski tule

hõõgumine tuha all jätkus. Sest juba tuli hakata seadma uue aasta sihte ja plaane. Aasta algusesse jäid koguduse juhtorganite valimised, kus kogudusele valiti mitmed uued nõukogu ja juhatuse liikmed. Olgu nad ka nimepidi siinkohal ära toodud – Aivar-Joel Rikk, Andres Jalak, Eda Leotoots, Eimar Veldre, Hele Pärn, Hurmi Jürjens, Olaf Lääne ja Ülle Müller, asemikuks Irma Olonen. Nii nõukogu kui ka juhatuse on igati tegus ja toimekas. Panustatakse võimete kohaselt koguduse töösse ja ettevõtmistesse.

Allakirjutanule teeb heameelt, et ikka leidub inimesi, kes hindavad kõrgelt pühapäevast jumalateenistust ja kogunevad palvele. On ju pühapäevane jumalateenistus koguduse elu süda ning südame tervist on raske alahinnata. Sellele lisandub olulisena kõik muu. See, et kogu-

dus hoiab korras ja puhtana oma pühakoja ja panustab muudel viisidel vabatahtliku tööga.



Vastvalitud nõukogu liikmed

JANIKA OJA

Ühed suuremad ja väljapaistvamad hetked on koguduse elus erinevad muusikasündmused-kontserdid. Siinkohal alustan panustajatest oma koguduse muusikute loetlemisega ja nendeks on Tiiu Kiik, Olaf Lääne ja Janika Oja, kes kõik on kirikulistele pakkunud orelikuulamise elamusi. Janika Oja juhendab lisaks ka koguduse ansamblit Decorus Musicus ja ansambli soliste, kes on kaasa teeninud paljudel jumalateenistustel, laulnud ka erinevatel ametitalitustel ja muude sündmuste puhul. Lisaks laulnud ka sel aastal väljaspool kogudust – Audru, Kärkla, Koeru, Pühalepa, Türi ja Tallinna Toomkirikus ning külaskäigul Saksamaale sõpruspraostkonda Hofgeismar-Wolfhagenis ja Järva praostkonna pühalikul koosviibimisel Järva-Jaani pastoraadis II ülestõusmispüha õhtul.



Paide koguduse ansambel Decorus Musicus Saksamaal esindamas Järva praostkonda ja Paide kogudust

ANDRES TŠUMAKOV

Külalistest lauljatest-muusikutest saab ära nimetada Paide koolide lapsi ja noori – Paide Hammerbecki põhikoolist, Paide Muusikakoolist ning Paide Gümnaasiumist ja ka muusikastuudio „Sirjelind“ laululapsi. Lisaks on oma lauluga Paide kirikus astunud üles Paide Meeskoori ja Türi Poistekoori lauljad. Seoses helilooja Arvo Pärdi 90. juubeliga toimusid kontserdid ka tema sünnilinnas Paides ja Paide kirikus, kus astusid üles Tallinna Kammerorkester,

muusikakollektiiv Head Ööd Vend Pärt Uusbergi juhendamisel ja organist Kristel Aer. Orelikontserdi tegi eriliseks see, et kirikulistel oli võimalus organisti tööd jälgida kirikuruumis ekraanide vahendusel. Paide Püha Risti kogudus kinkis Arvo Pärdi perekonnale (peaaegu) identse koopia kiriku ristimisraamatust, milles sisekanne Arvo Pärdi ristimise kohta Paide koguduses.

Suviseks suuremaks ettevõtmiseks oli Paide kirikupäev, kus teiste hulgas oli võimalik kuulata Nõo kiriku meesansamblit ja Kose kiriku pasunakoori. Kirikupäeval tegutses ka Kirikukohvik ja toimusid ekskursioonid kiriku torni, mis osutusid niivõrd menukaks, et neid ekskursioone korraldasime huvilistele veel ka terve augustikuu. Lastele käis oma Kohvriteatriga rõõmu toomas näitleja Heino Seljamaa, kes teise poole etendusest andis veel ka isadepäeval. Lisaks toimusid ettekanded, mida pidasid Arne Hiob, Mart Jaanson ja Roland Tõnisson.

Külalismuusikutest võib nimetada veel Theodor Sink'i (tšello) ja VHK keelpilliorkestrit, keda juhendas dirigent Rasmus Puur; ansambel Cellogirlsi ja Türi Muusikakooli tšellomängijaid, keda juhendas Helen Ott.



Ristimisraamatu koopia võtab vastu Arvo Pärdi poeg Michael Pärt
DMITRI KOTJUH / Järva Teataja

Rõõm ja au oli kirikus vastu võtta ja võõrustada EELK Kirikumuusika Liidu juhatuse liikmeid, kes pidasid käärkambris oma töökoosoleku.

Töös noorte inimestega on koguduse vaimulikul heameel anda valikkursusena ainet „Religioon ja inimene“ Paide Gümnaasiumis, kus nendeks tundideks on ikka huvilisi jätkunud.

Seoses Eesti Raamatu 500. aastapäevaga oli kirikus emakeelepäeval lugemisel eesti vaimulike luuletekste vanimast minevikust kuni tänapäevani. Lugejateks koguduse ja ka kogukonna liikmed. Lisaks oli koostöös ajakeskus Wittensteiniga kogu suvel eksponeeritud erinevad piiblitõlked läbi ajaloo.

Iga-aastane Arvamusfestival Paides tõi seekord ühe aruteluala teemaga „Inimene ja igavik“ kolme aruteluga ka kirikusse. Neis aruteludes osalesid teiste hulgas Tauri Tõlpt, Priit Rohtmets, Ringo Ringvee, õigeusu kiriku piiskop Daniel, Riina Solman, Ago Lilleorg, Grete Arro, Jaan Aru, Andero Uusberg.

Suurematest ehitustöödest tuleb esile tuua kiriku taga asuva kiriku aia kordategemist ja urnimüüri ehitamist. Tänuõnad selle suure korrastus- ja ehitustöö eest kuulu-

vad koguduse juhatuse esimehele Aivar-Joel Rikk'ile, kelle organiseeritud oli ka Arvo Pärdi juubelinädala sündmused Paide linnas.



Korrastatud kiriku aed ja rajatav urnimüür

SCANPICS

Rõõmu teeb see, et A.-J. Rikk'i tööd tunnustas ka kirikuvalitsus EELK Teeneteristi tunnustusmärgiga. Ka oli A.-J. Rikk nominent EELK Aasta Juhatuse esimehe kohale. Paide linna 734. sünnipäeval tunnustas linnavõim teiste

hulgas ka tublisid koguduse liikmeid Krista Rikk'i, Eda Leotootsi, Aime Pettaid ja Irma Oloneni. Palju õnne!

Jätkusid vestlusõhtud sarjas „Kirik kogukonnas-kogukond kirikus“, mida juhendab ning modereerib Eimar Veldre ja mille raames külastasid Paide kirikut Andres Uibo, Endel Apsalon, Peeter Paenurm, Kuido Pettai, Roland Tõnisson, Arne Hiob, Laurits Leedjärv, Jaan Lahe.

Võõrustasime kirikus kahel korral Järva praostkonna konverentsi ning lisaks ka praostkonna sinodit 14. mail, mil kogudust külastas piiskop Ove Sander. Sinodikoosolekuks avas lahkesti oma ukseid Paide Raekoda, kus koosviibijaid tervitas linnapea Kaido Ivask. Sinod valis teiste hulgas kirikukogu saadikuks Paide koguduse sinodisaadiku Eimar Veldre ning Paide koguduse õpetaja. On jätkunud tihe ja sõbralik koostöö Paide Südamekoduga, kus elab hetkeseisuga ca 130 elanikku, keda vaimulik külastab aastaringelt 1-2-3 korda nädalas.

Tänu Jumalale on kiriku ukseid jätkuvalt väga paljudel päevadel nädalas avatud nii palvetajatele, rahuotsijaile kui ka turistidele. Suvisele Teeliste Kiriku projektile aitasid kaasa Aime, Elve, Helve, Hurmi, Irma, Luule, Maaja, Piret, Reeta, Tiiu, Tõnis, Ülle.

Aitäh! Ja au olgu Jumalale kõrges!

Andres Tšumakov, koguduse õpetaja

EELK TAPA Jakobi kogudus

Pargi 1, 45106 Tapa, tapa@eelk.ee
tapajakobikirik.ee

Jane Vain - hooldajaõpetaja (tel 5451 6999); Vesse Seppel - diakon (tel 5094 185)

Evely Traublum - juhatuse esimees ja organist (tel 5691 8023)

Jumalateenistus pühapäeviti 14.00

Arveldusarve: EE60220000112008792

Tapa Jakobi kogudus ...

... teeb oma teenimis- ja kuulutustööd keset linna tasa ja targu, ent sihikindlalt ja rõõmuga. Igapäevase jumalateenistuse elu kõrvale on mahtunud mitmeid rõõmsaid ja häid sündmusi. Kogudusega on liitunud diakon Vesse Seppel, kes peab sõnajumalateenistusi, peab piiblingi ja leerikooli ning viis koguduse Facebook'i.



Tapa kooli lipu pühitsemine

ERAKOGU



Ristitee palverännaku algus Suurel Reedel

ERAKOGU

Aastaringi sees on toimunud mitmed kaunid kontserdid. Aprillis toimus Tapal Suurel Reedel ristitee palverännak, mis ühendas Tapa linna ristikogudused ning olulised paigad ja juuli lõpus võõrustas kogudus Eesti jaakobitee palverändureid, kes lõpetasid oma traditsioonilise, seekord 15. palverändurite kokkutuleku, Tapa Jakobi kirikus. Palverändurite tagasiside koguduse külalislahkusele oli ainult ülivõrdeline. Kiriku ukseid olid aga avatud ka teistele „Teeliste kiriku“ raames nagu igal suvel. Septembri lõpus külastasid koguduse liikmed Akaa sõpruskogudust Soomes, soe ja sõbralik külaskäik jääb pikaks ajaks meelde. Olulisteks sündmusteks sel aastal oli ka Tapa kooli lipu õnnistamine ning Tapa kooli jõuluteenistuste traditsiooni taastamine.



Külaskäik sõpruskogudusse

ERAKOGU

Kui Jumal lubab ja me elame, toimetab Tapa kirik ja kogudus jätkuvalt inimestele rõõmuks ja Jumalale auks.

Jane Vain, koguduse hooldajaõpetaja

EELK TÜRI Püha Martini kogudus

Kevade 13, 72212 Türi, tel 387 8330, turi@eelk.ee

www.tyrikirik.ee

facebook.com/EELK-Türi-kogudus

Jaanus Noormägi - koguduse õpetaja (tel 518 9958); Andrus Lehis - juhatuse esimees (tel 5055 047)

Janika Oja - organist, Eve Lend - organist

Jumalateenistus pühapäeviti 11.00

Arveldusarve: EE081010702003970001 SEB; EE972200221057278745 Swedbank; EE724204278637513604 COOP

Türi koguduse elu ja tegevused

Türi koguduse jaoks olid 2025. aastal kõige olulisemaks sündmuseks koguduse juhtorganite valimised vastavalt kirikuseadustikule aasta alguses. Koguduse täiskogu koosolekul valitud nõukogu liikmete seas olulisi muudatusi polnud. Koguduse nõukogu koosolekul valiti juhatuse esimeheks Andrus Lehis – Türi kogudus oli olnud ilma esimeheta rohkem kui aasta, mil taandus koos eelmise õpetajaga tollane juhatuse esimees. Sel perioodil täitis juhatuse esimehe ülesandeid aseesimees Lembit Kүүts. Lisaks senistele liikmetele valiti juhatusse Astrid Karpender.

Türi koguduse koduleheküljel oli juba niivõrd aegunud, et enne valimisi tuli kiiresti teha uus ja nüüdsest asub see EELK serveris – on turvaline ja koguduse jaoks tasuta. Sama tõsine oli koguduse Facebooki lehekülje senise haldaja teade enne valimisi, et ta sulgeb selle. Samuti kiiruga tuli teha uus. Nende mõlema eest oleme tänulikud Astridile.

Ülestõusmispühadel toimus üle pika aja Türi kirikus laste jumalateenistus. See oli oikumeeniline ja seda vedasid Türi Misjonikoguduse aktiivsed liikmed. Nende abiga toimus Türi kirikus misjoniüritus augusti lõpus – etendus „Taeva väravad ja põrgu leegid“.



Etendus „Taeva väravad, põrgu leegid“ Türi kirikus ERAKOGU

Lõikustänapüha jumalateenistusel esinesid Türi kirikus taas Türi Muusikakooli õpilased ning kõikidele pakkusid maitsvat suppi Kaitseliidu ja Naiskodukaitse liikmed. Täna koguduse toetajaid. Koguduse õpetaja pühitses altariil uudseviljast käsitoona tehtud leivad.

Türi kirikuteenija oli aastakümneid Ellen Berg, kes pärast oma 91. sünnipäeva ei jaksanud enam kirikuteenija tööd teha. Tema mantlipärijaks sai tema senine abiline Tõnu Saadlo. Ja Tõnu asemel hakkas Türi kirikus kaasa teenima koguduse kauaaegne liige Aleksander Kottalainen, kes loeb jumalateenistustel lektisioone ja usutunnistust.



Türi Muusikakooli õpilased Lõikustänapühäl kirikus ERAKOGU

Türi koguduse muusikatöö on olnud pikalt soikus ning jumalateenistustel mängis orelit kokku seitse organisti. Alates oktoobrist on lubanud Türi kirikus orelit mängida ja muusikatööd korraldada Janika Oja, kes on Türi kirikus sedasama tööd teinud pikalt, kuid kümme-kond aastat tagasi leidis teisi väljakutseid. Tere tulemast tagasi!



Cellogirls ja Decorus Musicus Türi kirikus

ERAKOGU

Türi kirikus toimus sel suvel mitmeid kontserte, neist kaks Kultuurkapitali toetusel ja üks piiskop Profitichi õndsakskuulutamise teenistusel esinenud koori Voces Tallinn kontserdina.

Lisaks eeltoodule tuleb kindlasti ära märkida ka järgmised toimunud kontserdid Türi kirikus – Ülestõusmispühäl laulis kirikus bariton Janari Jorro, Võidupü-

hal Tapa Linna Orkester (puhkpill), kus mõlemat kontserti sponsoreeris koguduse nõukogu liige Lembit Kүүts 1000.- euro suuruses summas. Juulikuus toimus kontsert kahe muusikakollektiivi osalusel, kus kokku said tšellomängijate kollektiiv Cellogirls Helen

Ott'i juhendamisel ja Paide Püha Risti kiriku ansambel Decorus Musicus Janika Oja juhendamisel. Issand hoiab oma karja ja seepärast olgem tänulikud kõige eest!

Jaanus Noormägi, koguduse õpetaja

EELK VAHASTU kogudus

Vahastu, 79303 Rapla vald, Raplamaa, vahastu@eelk.ee, facebook.com/pages/Vahastu-kirik
Kalle Kõiv - hooldajaõpetaja (tel 501 2325);
Andres Murumägi - juhatuse esimees (tel 5341 4018); Virge Kadarik - organist
Jumalateenistus kuu 2. pühapäeval 14.00
Arveldusarve: EE392200221027409609

Ülevaade Vahastu koguduse 2025. aastast

Aasta algas piduliku sünnimusega, kui veebruaris tähistas Vahastu koguduse liige Kulla Nõukas oma 100. sünnipäeva. Teda käisid Tabasalu Pihlakodus õnnitlemas koguduse juhatuse esimees Andres Murumägi ja juhatuse liige Kristjan Veges. Tõsiasi on see, et järgmisel aastal saab Vahastu kogudus ise 100. aastaseks. Kevadesse jäid koguduse juhatuse ja nõukogu korralised valimised. Valituks osutusid enamasti samad eestvedajad, kes olid aktiivsed ja töökad ka eelmisel valimisperioodil. Juhatuse esimeheks valiti ühel meelel taaskord Andres Murumägi.



Hedvig Hanson kirikus laulmas

ERAKOGU

25. juulil toimus Vahastu kirikus traditsiooniline kontsert Rapla Kirikumuusika festivali raames. Seekordseks esinejaks oli Hedvig Hanson (solist) koos Taavo Remmeli (kontrabass) ja Marek Taltsiga (kitarr). Kavas oli autorilooming, mis oli läbi põimunud nii ilmaliku kui vaimuliku muusikaga. Kontsert kandis pealkirja "Kõik muutub lauluks!"

Teine traditsiooniline kontsert toimus "Maale elamise päeva" raames, 20. septembril. Esines Elina Nechayeva ja Kaarepere segakoor (Monika Blocki ju-

hendamisel). Lisaks kirikukontserdile oli Vahastus sellel päeval ka rahvalaata ja konkurss "Kõige nunnun nunnun!"



Kaarepere segakoor kirikus laulmas

ERAKOGU

Koostöös Eesti Kirikute Nõukoguga, valmis Vahastut tutvustav film "Vahastu kirik, mõis ja loodusobjektid" (režissöör Urmas Roos, saatejuht Heiki Haljasorg). Film on kõigile leitav ja vaadatav Youtube kanalil. Kogukond lõi kaasa kahel talgupäeval, mil koristati kalmistu ja kiriku ümbrust.

Teenistusi peeti endiselt kord kuus, armulaua pühitsemine toimub üle kuu. Kogudust teenivad vaheldumisi Juuru koguduse vaimulik Kalle Kõiv ja diakon Kristjan Paju. Organist Virge Kadarik.

Sügisel võttis juhatuse esimees Andres Murumägi osa Järva praostkonna reisist Saksamaale, kui mindi üheskoos külla sõpruspraostkonnale.

Seda aastat jäävad lõpetama 21. detsembril Kolmekandi rahvamaja segakoori kontsert, algusega kell 14.00 ning jõuluõhtu jumalateenistus 24. detsembril, algusega kell 14.00.

Õnnistussooviga

Kalle Kõiv, koguduse hooldajaõpetaja

+ + + SOLI DEO GLORIA + + +